

TER BESLISSING

Datum

4 april 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/113710

Opgesteld door

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Afd. Klimaatadaptatie

Beslistermijn

09-04-2024

Bijlage(n)

2

Aan

Minister

Cc: Staatssecretaris

nota

BNC fiche Mededeling van de Commissie over beheersing
van klimaatrisico's

Aanleiding

Op 12 maart 2024 publiceerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) een mededeling over beheersing van klimaatrisico's, gericht op klimaatadaptatie. Op 10 april 2024 wordt het BNC-fiche over deze mededeling behandeld in het interdepartementale BNC-overleg. Omdat de mededeling voornamelijk klimaatadaptatie betreft bent u als minister van I&W eerstverantwoordelijke voor het fiche. Met deze nota leg ik het conceptfiche aan u voor.

Geadviseerd besluit

Instemmen met de inhoud van dit BNC-fiche.

Zie opmerkingen, graag verwerken

Kernpunten

Met de Mededeling *Klimaatrisico's beheren – De bevolking en de welvaart beschermen*, reageert de Commissie op de Europese klimaatrisicobeoordeling (EUCRA) van het Europees Milieuagentschap. De EUCRA beschrijft de gevolgen van het veranderende klimaat voor de EU, zoals hogere temperaturen, meer en intensere hittegolven, langdurigere droogte en hevigere neerslag. In de Mededeling geeft de Commissie aan de EU voor te bereiden op de klimaatrisico's (adaptatie) via:

- **Beter bestuur:** de Commissie zal onder andere klimaatrisico's breed meenemen bij EU-beleid, verantwoordelijkheden duidelijker beleggen, en beter gebruik maken van synergiën in beleid. Lidstaten worden opgeroepen bestaande verplichtingen volledig uit te voeren. De adviezen van de Commissie sluiten al aan op de Nederlandse aanpak.
- **Doeltreffende besluitvorming:** de Commissie zal tekortkomingen in kennis en vaardigheden wegnemen, mede door informatie en instrumenten toegankelijker te maken. Ook stelt ze voor om het tussenscenario van het IPCC te gebruiken als het laagste aanvaardbare klimaatreferentiescenario. Hoewel begrijpelijk, houdt Nederland vast aan de nationale systematiek van het KNMI waarbij een bandbreedte wordt bepaald door een hoog en een laag uitstootscenario door te rekenen.
- **Structureel beheersen van klimaatrisico's:** de Commissie wijst op het belang klimaatrisico's mee te nemen in beleid voor ruimtelijke ordening en bij planning en onderhoud van kritieke infrastructuur. Aan beide wordt in Nederland al intensief gewerkt. Ruimtelijke ordeningsaspecten zijn mede geregeld via het Deltaprogramma, 'water en bodem sturend' en de

Nota Ruimte. Voor kritieke infrastructuur worden klimaatrisico's meegenomen in de risicobeoordelingen.

- Voorwaarden aan financiering van klimaatbestendigheid: De Commissie zal klimaatbestendigheid meenemen als criterium bij EU-uitgaven en EU-programma's en verzoekt lidstaten hetzelfde te doen. Nederland is voorstander opnemen van het do-no-significant-harm-principe bij de uitvoering van EU-programma's, mits er aandacht is voor invulling in lijn met de taxonomie en beperken van administratieve lasten.

De Commissie benoemt daarbij specifieke acties:

- **Ecosystemen**: Beheer en bescherming van ecosystemen dient integraal te worden vormgegeven en meer gebruikt dient te worden gemaakt van op de natuur-gebaseerde oplossingen. De Commissie zal hier samen met de lidstaten richtsnoeren voor opstellen.
- **Gezondheid**: De Commissie zal werken aan het voorbereiden van de EU op de gevolgen voor de volksgezondheid die klimaatverandering met zich meebrengt en het *Early Warning and Response System* koppelen aan andere waarschuwingssystemen. Daarnaast zal zij onderzoeken hoe werknemers die worden blootgesteld aan klimaatrisico's beter kunnen worden beschermd.
- **Voeding**: de Commissie zal samen met lidstaten werken aan het toekomstbestendig maken van de voedselproductie, onder andere via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.
- **Infrastructuur**: De Commissie zal Europese standaardisatieorganisaties verzoeken klimaatbestendigheid mee te nemen bij standaardisatie en normalisatie voor infrastructuur en gebouwen.
- **Economie**: De Commissie zal rekening houden met klimaatrisico's voor het bedrijfsleven, met speciale aandacht voor het midden- en kleinbedrijf. Daarnaast zal ze lidstaten ondersteunen om de budgettering van klimaatrisico's te verbeteren en te integreren in de nationale begrotingsprocessen.

De mededeling maakt duidelijk dat investeringen in een weerbare economie voorkomt dat er later kosten gemaakt moeten worden voor het herstellen van grote maatschappelijke kosten als gevolg van klimaatverandering.

Nederlandse positie

De genoemde acties sluiten grotendeels aan bij het bestaande nationale beleid. Uitvoering van de mededeling door de Commissie ondersteunt het klimaatbestendig maken van Nederland. Wel zou het meerwaarde hebben gehad als de Commissie meer aandacht zou hebben voor het bepalen van de effectiviteit van adaptatiebeleid, alsook voor de wisselwerking en samenhang met andere beleidsopgaven zoals biodiversiteit.

Gezien het grensoverschrijdende karakter van (de gevolgen van) klimaatverandering, is samenwerking op EU-niveau van belang bij het werken aan klimaatbestendigheid. Wel moet er rekening gehouden worden met locatie specifieke omstandigheden. Ook is het belangrijk dat nationale methoden en maatregelen, zoals de stresstesten en nationale klimaatscenario's, ook in de toekomst kunnen worden gebruikt.

Krachtenveld

De mededeling is overwegend positief ontvangen. Lidstaten zijn eensgezind over de noodzaak tot het sneller en intensiever werken aan klimaatbestendigheid en zien voordelen van een gezamenlijke inspanning om de uitvoering te versnellen en effectiever te maken. Ook nationaal bestaat er een breed draagvlak bij de andere departementen, kennisinstellingen en de koepels van decentrale overheden voor de aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering. Het BNC-fiche is ambtelijk afgestemd met de betrokken IenW-beleidsdirecties binnen DGWB, DGMI en DGMO en interdepartementaal met BZK, BuZa, EZK, FIN, JenV, LNV, OCW, SZW en VWS.

Toelichting

Financiële/juridische overwegingen

De mededeling brengt geen financiële gevolgen met zich mee. Wel zullen de Rijksoverheid en de decentrale overheden kosten maken voor het aanpassen aan klimaatverandering. Deze kosten vloeien echter niet voort uit de mededeling van de Commissie, maar uit de verplichting uit de Europese Klimaatwet¹. De mededeling biedt handvatten voor het uitvoeren van die verplichtingen die mogelijk leiden tot een meer kosteneffectieve aanpak van klimaatadaptatie.

Strategie

Er hebben geen onderhandelingen of gesprekken met lidstaten plaatsgevonden bij de totstandkoming van de mededeling. Het betreft een mededeling die primair gericht is op de Europese Commissie. Wel bevat ze een aantal adviezen aan lidstaten, maar deze zijn allen gebaseerd op bestaand beleid.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

De nieuwste klimaatscenario's van het KNMI laten zien dat we steeds vaker worden blootgesteld aan de gevolgen van klimaatverandering en dat die gevolgen steeds extremer worden. Daarom is begin 2024 begonnen met de herziening van de nationale Klimaatadaptatie Strategie (NAS), waarbij departementen gezamenlijk werken aan het aanscherpen van het huidige beleid. De herziene NAS zal in 2026 worden vastgesteld.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnr	Naam	Informatie
02	BNC-fiche beheersing van klimaatrisico's	Kabinetsreactie op de Mededeling van de Commissie
03	Klimaatrisico's beheren — De bevolking en de welvaart beschermen	Mededeling van de Commissie waarin zij uiteenzet welke acties zij zal ondernemen om de klimaatbestendigheid van de EU te vergroten.

¹ Verordening (EU) 2021/1119 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ("Europese klimaatwet")

